

יחידה מספר 10 - הלכה למעשה

מדריך למדריך

”רצה הקדוש ברוך הוא
לזכות את ישראל, לפיכך
הרבה להם תורה ומצוות”

(מכות ג' ט"ז)

5 4 3 2 1

9. אני מאמין

10. הלכה למעשה

11. ואני תפילתי

12. לא בשמיים היא

כתיבה והפקה:

ניהול חינוכי: הדר סופר
צוות היגוי: רוחמה ווגל, אהרון סולטן
ריכוז: חני מנצורה
כתיבה: רועי זמיר ואליסף תל-אור
עיצוב גרפי: נעמה כץ

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצֵה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָן הָרַבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

11

מטרות:

1. התלמיד יבין את הצורך במצוות מעשיות.
2. התלמיד יבחן את תפקידיה השונים של המסגרת ההלכתית.
3. התלמיד יברר את משמעות העיסוק בפרטים של ההלכה.
4. התלמידים ייקשרו לעולמה של ההלכה ורצונם לקיים מצוות יגבר.

שלבי הפעילות:

- שלב א' - פתיחה (5-8 דק')
- שלב ב' - תפקידיה של ההלכה (8 דק')
- שלב ג' - כוחם של הפרטים הקטנים (10 דק')
- שלב ד' - מדוע נתנו לנו המצוות- לימוד תורני (15 דק')
- שלב ה' - לא תמיד קל אבל אפשרי - יישום (10 דק')

עזרים:

- דפי 'ממו' אדומים
- כרטיסי מצוות / הלכות לתלמידים+ 6 כרטיסיות של תפקידי ההלכה.
- כרטיסיות דילמה- יישום- קו היועצים החם.

ביחידה זו נעסוק בחשיבות של ההלכה המשמשת כעין ציר מרכזי בקשר של האדם עם הקב"ה, וננסה להבין את התפקיד המיוחד שיש לה בעיצוב דמותו של האדם המאמין. כמו כן נציג לפני התלמידים חלק ממגוון התפקידים שממלאת ההלכה בחייו של עובד ה'.

היחידה מעלה רעיונות ונושאים שונים החורגים מזמן שיעור רגיל (45 דקות). כדאי להיערך לקראתה: לבחור מתוכה את התכנים והפעילויות המתאימים לכיתה במיוחד או לפרוש את היחידה על פני שיעור כפול.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצֵה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזִכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכֶן הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכּוֹת ג' ט"ז)

חלק א - פתיחה:

המדריך יציג את המונולוג המובא כאן. הטקסט כמובן נתון לפרשנות. בכיתות הבנות אפשר לשנותו ללא קושי, כך שיישמע כאילו נאמר מפי אישה.

אל תראה אותי ככה, אני מאוד דתי בלב, מאוד אוהב את הקדוש ברוך הוא, אבל נוסע בשבת, מה לעשות? קשה לי הקטע הזה. אבל אל תראה אותי ככה, אני גם שומר כשרות כשאני בארץ. בחו"ל - פחות, כי זה יותר מסובך להסתדר. בכל זאת, נוסעים כדי ליהנות, והאוכל זה חלק מהכיף, במיוחד ב'הכול כלול', אבל בארץ - אני תמיד שומר. אני גם ממש אוהב את כל הקטע הזה של החגים. זה מאוד יפה. לא שאני שומר, אולי כשהיו לי ילדים, כדי שיחוו את החוויה. עכשיו, זה הרבה בלאגן, אבל זה באמת יפה. עוד יש לי בארון התפילין שקיבלתי בבר מצווה. סבא שלי נתן לי אותם. הוא היה צדיק גדול. אני ממש שומר עליהם, מקפיד להניח אותם בארון במקום מכובד, מאז שחגגתי 'בר מצווה' לא הוצאתי אותם משם. האמת היא שאני הולך לחגוג את הסילבסטר רק כי זאת אחלה מסיבה, לא שאני מאמין בזה או משהו, אבל אתה יודע, בן אדם צריך לדעת לבלות. אולי אחרי שאני אתחתן, אני אשנה את זה קצת, אבל אתה יודע, עכשיו, שאנחנו צעירים, קשה לשמור, אבל בלב אני ממש דתי, אני אומר לך...

דתי בלב

נקרין לפני הילדים את המושג

שאלות לדיון

- ? האם לדעתכם האדם שאמר את הדברים, הוא אכן אדם דתי? איזה חלק בזהות הדתית שלו חסר?
- ? האם אתם מסכימים למונולוג ומרגישים שהוא משקף את ההסתכלות שלכם, או שאתם סולדים ממנו?
- ? האם גם אנחנו מרגישים שהמצוות והאיסורים גורמים לנו קושי? אם כן, אילו דרכים מצאתם כדי להתמודד עם הקושי?
- ? מצד שני, הרי כל אחד נכשל או 'מפספס' לפעמים, אז מה ההבדל בין הדובר לבין כל דתי אחר?

שקופית מס' 1

! נסכם את הדיון ונאמר שהיהדות מבקשת להשפיע על הלב (רחמנא ליבא בעי - ה' רוצה את הלב), אבל דורשת גם מעשים. רק מעשים ללא לב, ערכם חסר, ורק לב ללא מעשים - גם הוא איננו המצב השלם. ייתכן שהאדם חווה קשיים, ייתכן שלא תמיד הוא מצליח לקיים את הכול, ולפעמים יש תהליכים שהתפתחותם אורכת זמן, אבל למצב של שלמות שבו יש בלב אהבה ויראת ה', ובסופו של דבר, הן באות לידי ביטוי במעשים.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָן הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

חלק ב - המסגרת מאפשרת - תפקידיה של ההלכה

אחד הקשיים הקשורים להלכה (ולמסגרות בכלל), הוא התחושה שהיא מאוד מגבילה. בחלק הזה נבקש לטעון שהמסגרת שההלכה יוצרת, לא רק מגבילה אלא גם מאפשרת הרבה מאוד דברים שללא מסגרת ברורה, היינו מתקשים להגיע אליהם.

נקרין לפני התלמידים תמונות של מגרשי ספורט שנבנו במקומות לא צפויים.

מגרש כדורגל על גורד שחקים ביפן

מגרש טניס על בניין אל בורג' בדובאי

מגרש כדורגל צף בתאילנד

שקופית
מס' 2

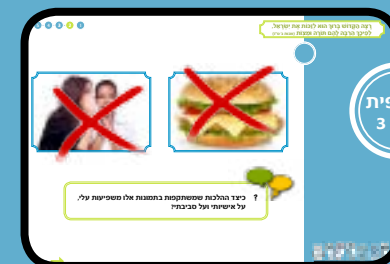
שאלות לדיון

- ? האם השימוש במגרשים האלה נוח? (מובן שלא: עלולים ליפול למטה, הכדורים עפים, המשחק מהוסס, אין תחושת ביטחון וכד')
- ? מה צריך לעשות כדי שאפשר יהיה לשחק בהם בחופשיות? (צריך לגדר ולתחום אותם. אם מגרש כזה יוקף גדר בטיחות יציבה וגבוהה, אפשר לשחק בתוך המרחב שנוצר בחופשיות רבה יותר ולהגיע להישגים גבוהים יותר).

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

לפניכם שתי דוגמות של איסורים הלכתיים. האם תוכלו בעזרת הדוגמות הללו או דוגמות אחרות שתחשבו עליהן, להסביר כיצד ההלכה מגנה על האדם ומה היא מאפשרת לו בהגנה הזאת?

תפקידם של הגבולות הוא לשמור עלינו ובה בעת לאפשר לנו לבנות ולהיבנות, לדוגמה: שמירת כשרות יוצרות גבולות שמסייעים לנו ללמוד לדחות סיפוקים ושומרים על זהות יהודית ייחודית גם אם אנו נמצאים בקרב חברה אחרת; הלכות לשון הרע שומרות עלינו מפגיעה בחבר ומאפשרות מערכות יחסים טובות ונעימות יותר בין אדם לחברו. אפשר להביא דוגמות נוספות, למשל: הלכות החגים יוצרות מסגרת שבה אנו חווים חוויות מיוחדות ונחשפים לערכים ולתכנים של החגים [שופר, סוכה, נרות חנוכה]; הלכות צניעות וייחוד [לגברים ולנשים] מאפשרות בסופו של דבר יחסים בריאים יותר בין המינים וכד'.

5

4

3

2

1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָן הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

אם הזמן מאפשר, אפשר להעשיר את החלק הזה באמצעות המקור שלפניכם:

"... נמשלה תורה כסם חיים משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו בני כל זמן שהרטיה זו על מכתך אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי (מעלה מוגלה, מזדהמת).
כך הקב"ה אמר להם לישראל: בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו" (בבלי, קידושין דף ל ע"ב)

המשל שבו משתמשים חכמים, דומה מאוד למגרשים שהראינו לעיל: התורה היא כעין רטייה על הפצע (היצר הרע). כאשר היא מונחת, יש לנו חופש פעולה גדול יותר ואנחנו מרגישים חופשיים ליהנות. לעומת זאת, כאשר הפצע חשוף, מתעורר החשש שמא במהלך הפעולות השונות הוא יזדהם ואנו ניפגע.

שקופית
מס' 4

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

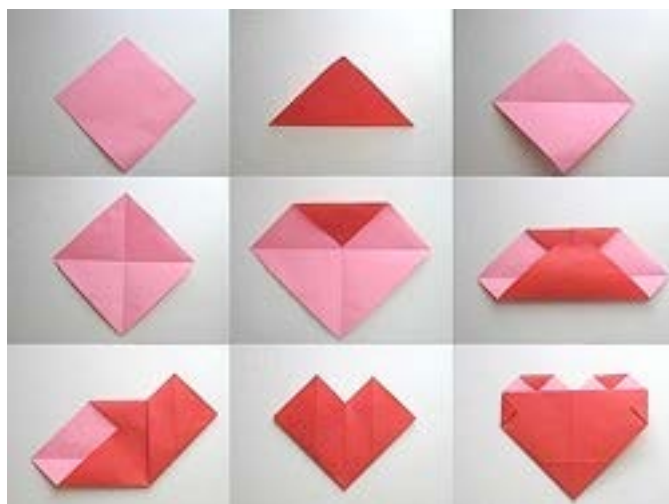
חלק ג': כוחם של הפרטים הקטנים

בחלק זה נעסוק בפן אחר של חשיבות ההלכה - הירידה לפרטים הקטנים.

אחת השאלות הגדולות שעולות בקשר להלכה קשורה למאפיין בולט שלה: הירידה לפרטים. מדוע התורה אינה מסתפקת באמירות כלליות אלא מציגה אותן ב'רזולוציה' גבוהה? בחלק הזה של הפעילות ננסה לתת מענה לשאלה.

שקופית מס' 5

אפשרות א': אוריגמי

נשחק משחק ובו ננסה להמחיש עד כמה הירידה אל הפרטים מסייעת להגיע אל היעד.

נחלק לתלמידים פתקי 'ממו' רבועים ונבקש מהם לקפל אותם וליצור צורת לב.

נאפשר לתלמידים לנסות במשך דקות אחדות, ואז נקרין לפנייהם את שלבי הקיפול.

! האמונה בה' נועדה

לקדם אותנו אל ייעודנו-

יעדנו: קיום המצוות

ועבודת ה' - ומתוכם -

תיקון האדם והעולם.

עם זאת, התורה אינה

מסתפקת בהנחיות כלליות

(כפי שקיים בדתות אחרות

כמו הנצרות) התורה (בעיקר

התורה שבע"פ) מחלקת את

המצוות ליחידות הקטנות

ביותר שמרכיבות אותן

ונותנת הוראות מפורטות

מאוד כיצד לקיימן. הירידה

לפרטים מקלה עלינו להגיע

אל "לב" העניין בצורה טובה

ומהירה יותר.

שאלות לדיון

? מתי היה לכם פשוט יותר להגיע אל היעד: כאשר קיבלתם הוראה כללית או כאשר ירדנו לפרטים הקטנים ופירטנו את כל שלבי הביצוע?

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצֵה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזִכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָן הָרַבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מִכּוֹת ג' ט"ז)

העשרה תורנית:

אם הזמן מאפשר והמדריך מרגיש שההעמקה הזאת מתאימה לתלמידי הכיתה - אפשר להעמיק בהבנת חשיבות הפרטים באמצעות המקור שלפניכם:

ההבנה של הכוח הטמון בפירוט הרב עולה מתוך דבריו של הרב קוק על דברי הגמרא: "חכם עדיף מנביא". במאמר בשם זה, הרב קוק מסביר שהנביאים ניסו בכל כוחם להרחיק את העם מעבודה זרה, אך למרות כל עצמתם, לא הצליחו במשימתם, וזאת משום שהקריאות שלהם היו כלליות, והם לא ירדו אל עומק הפרטים המעשיים. לעומתם, דווקא החכמים הצליחו בכך מכיוון שהם השקיעו מאמץ גדול ב'תרגום' הרעיונות הכלליים להוראות מפורטות מעשיות ולהדרכה כיצד יש לנהוג בחיי המעשה.

"...וחכם עדיף מנביא, מה שלא עשתה הנבואה, בכלי מלחמתה החוצבים להבות אש לבער מישראל עבודת אלילים ולשרש אחרי עיקרי ההשפלות היותר גרועות של עשק וחמס, של רצח וזֶמָה, רדיפת שחד ושלמונים, עשו החכמים בהרחבת התורה, בהעמדת תלמידים הרבה ובשִׁנון הַחֻקִּים הפרטיים ותולדותיהם. 'הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות...'"

[אורות, זרעונים "חכם עדיף מנביא"]

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

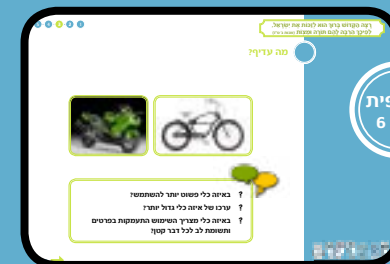
אפשרות ב': רכיבה על אופנוע / אופניים

ככל שדבר גדול וחשוב יותר, התפעול שלו דורש תשומת לב רבה יותר והתעמקות בפרטים קטנים ומדויקים יותר.
נקרין לפני הילדים שתי תמונות:

שאלות לדיון

- ? באיזה כלי פשוט יותר להשתמש?
- ? ערכו של איזה כלי גדול יותר?
- ? באיזה כלי מצריך השימוש התעמקות בפרטים ותשומת לב לכל דבר קטן?

שקופית
מס' 6

נסכם: עם הגודל והעצמה!
באים גם אחריות גדולה וצורך
במודעות לכל פרט. האדם
הוא יצור מורכב מאוד: יש לו
צדדים שונים ויכולות רבות,
ולכן יש משמעות לכל פרט
ולכל מעשה. דווקא בגלל
ערכו הרב ועצמתו הגדולה,
מוטלת על האדם אחריות
רבה, והוא חייב להיות רגיש
מאוד ולבחון כל מעשה שהוא
עושה לפרטי פרטים.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצֵה הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכּוֹת ג' ט"ז)

המחשה - המחשה זו יכולה להתאים גם לסוף שלב א'.

לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
לא	לא					לא
לא	לא					לא
לא	לא					לא
	לא	לא	לא	לא	לא	לא
לא	לא	לא	לא	לא	לא	לא
לא	לא					
	לא					
	לא					

נציג לפני התלמידים את התמונה הזאת:

שקופית מס' 7

! נסכם: פרטי ההלכה

הרבים מאפשרים לנו 'להשתמש בעולם' ולמצות את מה שה' ברא בו באופן הטוב ביותר. ההקפדה עליהם מאפשרת ליצור מציאות שבה יבואו לידי ביטוי ערכי התורה (ערכי השבת: מנוחה והתקרבות לה'; חיי חברה שמושתיים על צדק ומוסר; התנהגות נאותה לכל אדם, יושר ואמת וכו').

שאלות לדיון

? מה כתוב כאן?

? כמה פעמים כתובה המילה לא? (המילה לא כתובה 39 פעמים, כנגד ל"ט אבות מלאכה. זו תמונה שבאה להמחיש את התפקיד של איסורי השבת)

? מהי המילה הגדולה שנוצרת מהמילים (לא) הקטנות?

? איזה מסר מעבירה הכרזה? הלכות השבת הן רבות ומפורטות. הצירוף שלהן יחד (של 'מצוות העשה' ושל 'מצוות הלא תעשה') יוצר את החוויה השלמה של השבת. כל הפרטים הרבים יוצרים בסופו של דבר תמונה אחת של יום שהוא יום קדוש.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

שלב ד' - מדוע ניתנו לנו המצוות? לימוד תורני

המשנה המפורסמת במסכת מכות מהווה קרקע פורייה לדיונים שמקיימים 'ראשונים' ו'אחרונים' בניסיונותיהם לברר את הסיבה לריבוי המצוות המעשיות.

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ישעיה מב): "ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר" (מכות ג' ט"ז).

שאלות לדיון

? כיצד לדעתכם ריבוי המצוות הוא זכות? (אולי להפך הוא חובה, כי יש יותר אפשרויות להיכשל)

שקופית
מס' 8

בכיתות בהם קשה

ללמוד עם התלמידים את שלושת המקורות הבאים ניתן להקרין רק את השקופית הזו שמציגה באופן ויזואלי את תפקידי המצוות:

1. להיות לנו לסולם להתקדם אל ה' ולתקן את עצמנו.
2. כל מצווה בפני עצמה היא מיוחדת וקיום מצווה אחת גורם לנו לקיים עוד ועוד מצוות.
3. קיום מצוות הן חיסון וטיפול ביצר הרע.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות (מכות ג' ט"ז)

לפניכם שלושה פירושים לדברי המשנה. התמקדו באחד מהם לפי בחירתכם.

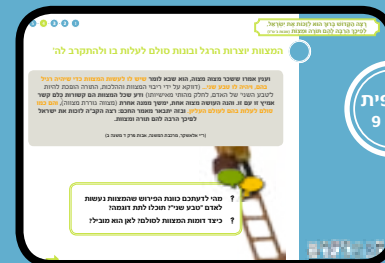
המצוות יוצרות הרגל ובונות סולם לעלות בו

וענין אמרו ששכר מצוה מצוה, הוא שבא לומר **שיש לו לעשות המצוות כדי שיהיה רגיל בהם, ויהיה לו טבע שני...** (דווקא על ידי ריבוי המצוות וההלכות, התורה הופכת להיות ל"טבע השני" של האדם, לחלק מהותי מאישיותו) **ודע שכל המצוות הם קשורות כלם קשר אמיץ זו עם זו.** והנה העושה מצוה אחת, ימשך ממנה אחרת (מצווה גוררת מצווה), **והם כמו סולם לעלות בהם לעולם העליון.** ובזה יתבאר מאמר החכם: רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

(ר"י אלאשקר, מרכבת המשנה, אבות פרק ד משנה ב)

שאלות לדיון

- ? מהי לדעתכם כוונת הפירוש שהמצוות נעשות לאדם "טבע שני"? תוכלו לתת דוגמה?
- ? כיצד דומות המצוות לסולם? לאן הוא מוביל?

שקופית מס' 9

נסכם: ההרגל לקיים את

המצוות הרבות הופך בסופו של דבר להיות "הטבע השני" של האדם. הוא מטמיע את המצוות אל תוך אורחות חייו ובעזרתן הוא בונה את אישיותו.

כאשר אדם מתחיל ללכת בדרכי ההלכה, בכל פעם מתגלים לו נקודה או רעיון חדשים נוספים, ומזדמנת לידי עוד מצווה ועוד מצווה. בדרך זו הוא נמצא כל הזמן בתהליך של התקדמות בעבודת ה' ובעלייה בדרגות רוחניות. משל הסולם מזכיר לנו את סולם יעקב ואת המלאכים העולים ויורדים בו. המצוות מאפשרות לנו כביכול לעלות שלב אחרי שלב בסולם, להתקדם ולהגיע למעלה.

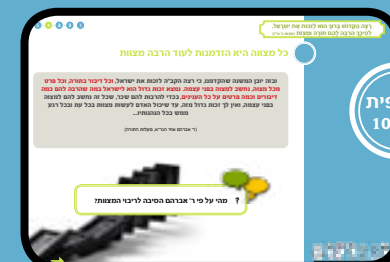
5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

כל מצווה היא הזדמנות לעוד הרבה מצוות

ובזה יובן המשנה שהקדמנו, כי רצה הקב"ה לזכות את ישראל, וכל דיבור בתורה, וכל פרט מכל מצוה, נחשב למצוה בפני עצמה. נמצא זכות גדול הוא לישראל במה שהרבה להם כמה דיבורים וכמה פרטים על כל הענינים, בכדי להרבות להם שכר, שכל זה נחשב להם למצוה בפני עצמה, ואין לך זכות גדול מזה, עד שיכול האדם לעשות מצוות בכל עת ובכל רגע ממש בכל הנהגותיו...

(ר' אברהם אחי הגר"א, מעלות התורה)

שאלות לדיון

? מהי על פי ר' אברהם הסיבה לריבוי המצוות?

נסכם: ר' אברהם מסביר

!(בשם הגר"א) שכל פרט ופרט, כל חלק וחלק של המצווה, הוא מצווה בפני עצמה. חלוקת כל מצווה למצוות רבות מעניקה לאדם הזדמנויות רבות לצבור זכויות ומעשים טובים ובזכותם - לזכות לחיי העולם הבא. במקום לראות בריבוי הפרטים עול - לראות בהם אוצר מלא וגדוש שאנחנו יכולים ומוזמנים ליטול ממנו ככל שנרצה, וככל שנרבה כן ייטב לנו.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

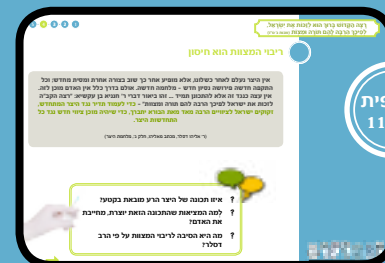
רביבי המצוות הוא חיסון

אין היצר נעלם לאחר כשלוננו, אלא מופיע אחר כך שוב בצורה אחרת ומסית מחדש; וכל התקפה חדשה פירושה נסיון חדש - מלחמה חדשה. אולם בדרך כלל אין האדם מוכן לזה. אין עצה כנגד זה אלא להתכונן תמיד ... זהו ביאור דברי ר' חנניא בן עקשיא: "רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות" - **כדי לעמוד תדיר נגד היצר המתחדש, זקוקים ישראל לציוויים הרבה מאד מאת הבורא יתברך, כדי שיהיה מוכן ציווי חדש נגד כל התחדשות היצר.**

(ר' אליהו דסלר, מכתב מאליהו, חלק ג', מלחמת היצר)

שאלות לדיון

- ? איזו תכונה של היצר הרע מובאת בקטע?
- ? למה המציאות שהתכונה הזאת יוצרת, מחייבת את האדם?
- ? מה היא הסיבה לרביבי המצוות על פי הרב דסלר?

שקופית
מס' 11

! נסכם: היצר הרע נמצא אצל האדם תמיד, ולכן, לכל אורכה, עומדים בדרכו ניסיונות. המצוות וההלכות הרבות מחשלות את האדם מבחינה רוחנית ומחזקות אותו ובדרך זו מקדימות רפואה למכה: אם חלילה יתעורר בתוכו היצר ידע, האדם ידע מה עליו לעשות וכיצד לנהוג כדי שלא ליפול לידי.

5 - 4 - 3 - 2 - 1

רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
לְפִיכָךְ הִרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות ג' ט"ז)

המחשה של הלימוד התורני - בחינת מצוות ומטרותיהן

לאחר הלימוד נשאל את התלמידים, אילו תפקידים נוספים יש לדעתם למצוות שהתורה דורשת מן האדם לקיים.

- נחלק לתלמידים כרטיסים שעל כל אחד מהם מופיעה מצווה או הלכה.
- נקרין מצגת שתפרט את מגוון התפקידים (לחלקם התייחסנו במהלך היחידה ולחלקם לא) ונשים על הריצפה העתק של כל 'תפקיד'.

השגת תוצאה בשטח / תיקון האדם והעולם (ליצור מציאות טובה יותר, חברתית או אישית)

גדר מפני הידרדרות (למנוע מהאדם לעשות מעשים חמורים יותר)

הצהרה, העברת מסר (להביע באמצעות המעשה רעיון או ערך כלפי האדם עצמו או כלפי הסובבים אותו)

חוויה (ליצור חוויה ערכית ורוחנית אצל האדם)

יצירת זהות יהודית ייחודית

יצירת מסגרת וקביעות (לקשור את האדם לקב"ה באופן קבוע ורציף)

- נבקש מהלמידים לגשת ולהתאים בין המצווה שכתובה על הכרטיס שלהם לאחד מהתפקידים שעל המסך ולנמק מדוע בחרו דווקא בתפקיד שבחרו (אפשר להתאים את המצווה ליותר מתפקיד אחד).

! נסכם: המדריך יסכם את בחירות התלמידים ויראה כיצד המצוות (הפרטים הקטנים של התורה) מאפשרות את קיום הערכים שהתורה מנחילה לנו. בלעדי המצוות לא היו יכולים להתקיים בעולמנו הערכים החשובים הללו.

המצוות:

איסור יצירת קעקוע בגוף

הקפדה על כשרות

השבת אבדה

קביעת עתים לתורה

לבשת ציצית

הלכות צניעות

הדלקת נרות חנוכה

תקיעת שופר

קידוש בשבת

איסור לשון הרע

הנחת תפילין

צדקה

תפילה

כיבוד הורים

ברכת המזון

קריאת שמע

שמיטה

ישיבה בסוכה

שלב ה' - לא תמיד קל אבל אפשרי - יישום

גם אם הפנמנו את כל שלמדנו והזדהינו עם כל האמור לעיל, מסיבות שונות, לא תמיד כשנגיע לשלב המעשה יהיה לנו קל לבצע את הדברים. בשלב הזה נבקש לחשוב עם התלמידים איך ניתן להתגבר על חלק מן הקשיים העומדים לפנינו כאשר אנחנו מגיעים לביצוע הדברים.

- נחלק את הכיתה לארבע קבוצות.
- כל קבוצה תקבל כרטיס שעליו כתובה שאלה.

שקופית מס' 13

סיכום היחידה:

אמונה בה' היא הבסיס לעולם היהודי, אך ללא ה'ייצוג' שלה בחיי המעשה - קיום המצוות, האמונה נשארת כרעיון מופשט שאין לו השפעה בעולם.

אנו מאמינים שדבריו של ה', כפי שניתנו בסיני וכפי שעברו אלינו באמצעות חכמים לאורך הדורות, הם הכלים שלנו להתנהל בעולם באופן המיטבי, וגם אם לעיתים קשה לעמוד בדרישות ולפעול בדיוק לפי כל ההוראות הרבות, אל לנו לחדול ולהתאמץ. היהדות מלמדת אותנו ש'כל עוד הנר דולק אפשר לתקן'. גם אם אנו מתקשים, נופלים ולעיתים לא מצליחים לעמוד בקיום מצוות כפי שהיינו רוצים, תמיד נוכל לקום, לנסות לתקן ולהמשיך הלאה.

קו היועצים החם!!!

נאמר לתלמידים: אתם עובדים באתר אינטרנט שנותן מענה לפניות של בני נוער בענייני יהדות. לפניכם פניות אחדות שהגיעו אל הקו החם. נסחו יחד תשובה לכל אחת מהפניות.

מה הייתם עונים לשואלים?

שאלה רה,

שמי חגי. הבטיח הקדושה היום שלי עם כל עניין ההלכה היא שהכול מסתדר מאוד: יש דברים רבים כל כך שצריך לזכור אלוהים, דברים רבים שצריך לזכור שלא אלוהים וגם דברים שצריך לזכור כך ולא אלוהים אחרת איך אפשר שלא להתבאר? איך אפשר לזכור הכול?

שאלה,

שמי גיגית ההורים שלי מסוגלים, ואכן ממש קשה לי להקפיד על ההלכה, לדעתה: כשאני באה הביתה אשבת אחרי הקידוש ואני חשה, המעשה שלי מלאיך טאווזיה.

שאלה,

שמי נעה. מבינה אי שכל הדברים ש'כפי' אלוהים אותם, דווקא הם אסורים. אם אנה נוצה להתחזק, פגאום אנה מלאה שהכל אסור: אי אפשר להתקשר כח שנוצרים, אלא כח שנוצרים ודבר כפי שנוצרים. אני צריכה לוודא על כל הדברים שנוצרים אי אהלים שמחה (אני מנה על מסיבות). מה אלוהים?

שאלה רה,

שמי אלי. אני נוצה מאוד אקום אהלים, וכשאני מצליח, זה ממש עושה לי טובה, אבל הדבר הפעמים, הדבר האמת, אני מאוד עייף ורואה מצליח להתחזק. מה אפשר לזכור?